

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XLIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Deo esse datum, sed tamen pro suis meritis: Tertia, cum se iactat habere quod non habet: Quarta, cum cæteris despectis singulariter vult videri. Merito ergo radix omnis mali dicitur superbia. Huic autem videtur obuiare quod Apostolus ait. Radix omnium malorum est cupiditas: quia si radix omnium malorum est cupiditas, ergo superbiæ. Quomodo ergo superbia radix est, & initium omnis peccati?

Quo sensu, vtrumque radix dicatur omnium malorum, scilicet, & superbia, & cupiditas. K

Sed vtrumque rectè dictum esse intelligitur, si genera peccatorum singulorum, non singulorum generum vtraque locutione includi intelligantur, nullum quippe genus peccati est, quod interdum ex superbia non proveniat: nullum etiã, quod ex cupiditate aliquando non descendat. Sunt enim nonnulli hominum, qui ex cupiditate fiunt superbi: & aliqui ex superbia fiunt cupidi. Est enim ut ait Aug. homo qui non esset amator pecuniæ, nisi per hoc putaret se excellentiorem esse: ideoque ut excellat, diuitias cupit: tali homini ex superbia oboritur cupiditas. Et est aliquis qui non amaret excellere, nisi putaret per hoc diuitias maiores habere. Ideo ergo excellere laborat, quia diuitias habere amat. Huic innascitur superbia, id est, amor excellentiæ, ex cupiditate. Patet ergo quod ex superbia aliquando cupiditas, & ex cupiditate aliquando superbia oritur, & ideo de vtraque rectè dicitur, quod sit radix omnis mali.

DE PECCATO IN SPIRITUM SANCTUM, quod dicitur etiam peccatum ad mortem.

De vero peccato speciali, quod est magis grave.

DISTINCT. XLIII.

A

EST præterea quoddam peccati genus, cæteris grauius & abominabilius, quod dicitur peccatum in Spiritum sanctum, de quo in euangelio veritas

ritas ait. Qui peccauerit in Sp S, non remittetur ei neq; hic, neq; in futuro. Et Ioan. in epistola canonica, Est peccatum ad mortē, non pro eo dico vt quis oret. Qui n. peccat in patrem, remittetur ei: & qui peccat in filium, remittetur ei: qui autē blasphemauerit in spiritum S. non remittetur ei neq; hic, neq; in futuro. Sed queritur quid sit illud peccatum in spiritum sanctum, vel ad mortem? Quidam dicunt illud peccatum esse desperationis vel obstinationis. Obstinatio est indurata mentis in malitia pertinacia, per quam homo fit impoenitens. Desperatio est, qua quis diffidit penitus de bonitate Dei, æstimans, suam malitiam diuinæ bonitatis magnitudinem excedere: sic Chaim qui dixit, Maior est iniquitas mea quam vt veniam merear. Vtrumq; vero dicitur peccatum in spiritum sanctum, qui spiritus sanctus est amor patris & filii, & benignitas qua se inuicem & nos diligunt: quæ tanta est cuius finis non est. Recte ergo in spiritum sanctum delinquere dicuntur, qui sua malitia Dei bonitatem superare putant, & ideo pœnitentiam nõ assumunt: & qui iniquitati tam pertinaci mente inhærent, vt eam nunquã relinquere pponant, & ad bonitatem spiritus sancti nunquam redire, patiētia Dei abutētes, & de misericordia Dei nimis præsumētes: quib. placet malitia, ppter se sicut piis bonitas. Illi nimia ptinacia & præsumptione peccant, autumātes Deum non esse iustum. Illi desperatione, Deum non bonum existimant, tollētes in hoc turbulentissimo iniquitatum mari portum diuinæ indulgentiæ, q̄ se recipiāt fluctuātes. Atq; ipsa desperatione addūt peccata peccatis, dicētes misericordiã nullam esse, & q̄ super peccatores necessaria damnatio debetur.

Vtrum omnis obstinatio sit peccatum in spiritum sanctum.

B

Sed queritur, vtrum omnis obstinatio mentis in ma-

abominabile, quod est peccatum in spiritum jã-ctū. Luc. 12. b 1. Ioan. 5. c

*Ad partem
illam ver-
sus 24. Con-
uertamq.
Psal. 67.
Psal. 147.
aduersum
septuag.*

*Qui autem
dixerit
Hier. ad
illud.
Matth. 12.
¶ Mar 3.
Qui autem
blasphema-
uerit.
¶ Supra Matth.
I. li. 1. ad
illud: Estote
perfecti. se-
cui in co. 4.*

in malitia obdurata, omnisq; desperatio sit peccatum in Spiritum S. Quidam dicunt omnē obstinationem & omnem desperationem esse peccatum in Spiritum S. Quod si est, aliquando illud peccatum remittitur: quia multi etiam obstinatissimi & desperatissimi conuertuntur, vt Aug ait, super illum locum Psal. Conuertam in profundum maris, i. eos qui erant desperatissimi: & ibi, Mittit cristallum suam sicut buccellas, id est, obstinatos facit aliorum doctores. Talium conuersio ibi etiam euidenter ostenditur vbi ait, Qui educis vinctos in fort. similiter & eos qui exasperant, q̄ habitant in sepulchris. Secundum istos illud peccatū dicitur irremissibile, nō quin aliquādo remittatur, sed q̄a vix & raro & difficulter dimittitur. Nō n. soluitur cristall⁹, nisi vehemēti spirit⁹ impetu. Alii vere tradunt non quamlibet obstinationē vel desperationem appellari peccatum in spiritum S. sed illam tantum quam comitatur impenitentia: qui etiam impenitentiam dicunt esse peccatum in Spiritum sanctum. Sed quia Aug. dicit impenitentiam esse peccatum in Spiritum sanctum, cū sic obstinatus est aliquis, vt nō poeniteat, discuti oportet an aliud sit obstinatio, aliud impenitentia sit in eo peccatum, an idem sed diuersis modis commissum. Secundum istos peccatum illud dicitur irremissibile, eo quod nunquam dimittatur. Vnde Aug. dicit, q̄ hoc solum peccatum veniā mereri nō pōt: & Hieron. quod taliter peccans, digne poenitere non potest. Et ideo restē Ioan dicit, vt nō pro eo oret quis: quia qui sic peccat, orationib. ecclesie hic vel in futuro iuuari non potest, habens cor induratum tanquam lapis, sicut de diabolo legitur. Post hanc vitam qui valde mali sunt, meritis ecclesie iuuari non possunt.

Quod aliter accipitur peccatum in spiritum sanctum. C
EST etiam alia hui⁹ peccati assignatio. Hoc n. pec-

peccatum Aug. definiēs in lib. de serm. domini in
 mōte ait, Peccatum ad mortē est, cum post agni-
 tionē Dei per gratiā Christi oppugnat aliquis fra-
 ternitatē & aduersus ipsam gratiam qua recōcili-
 atus est Deo, inuidiā facibus agitur: q̄ fortasse
 est peccare in spiritum S. q̄ peccatum dicitur non
 remitti: non quia non sit ignoscendum peccanti si
 poeniteat: sed quia tanta est labes peccati illius, vt
 deprecandi humilitatē subire non possit: etiam si
 peccatum suum mala cōscientia agnoscere & re-
 hunciare cogatur: vt ludas cum dixit, Peccaui: fa-
 cilis desperans cucurrit ad laqueum q̄ humilita-
 te veniam peteret q̄ propter magnitudinē pecca-
 ti iam ex damnatione peccati tales habere credē-
 dum est. Ecce quædam assignatio peccati in Sp. S.
 vel ad mortem hic posita est: qua illud peccatum
 esse traditur oppugnatō fraternitatis post agni-
 tionem, & inuidentiā gratiæ post rēconciliatio-
 nem: quod species quædam obstinationis intelli-
 gi potest. Illam tamen definitionem Aug. in libr.
 retract. rememorans, aliquid adiciendum ibi fo-
 re, nec asserendo se dixisse aperit ita dicens. Quod
 quidē confirmāui quoniam hoc putare me dixi.
 Sed tamē addendum fuit si in hac scelerata men-
 tis pueritate finierit hanc vitam: quoniam de q̄-
 cunq; pessimo in hac vita constituto, non est de-
 sperandum: nec pro illo imprudenter oratur, de q̄
 non desperatur. His verbis insinuatur peccatum
 p̄missa definitione descriptum, tunc solum debe-
 re dici ad mortē vel ad Sp. S. cum non habet co-
 mitē poenitentiam: nec de aliquo peccatore de-
 sperandum est in hac vita: & ideo pro omni esse o-
 randum. Vnde illud Ioan. Non pro eo dico vt quis
 oret: sic accip:endum videtur, vt pro aliquo pec-
 cāte ad mortem vel in spiritum sanctum postquā
 finierit hanc vitam non oremus. Dum autem in
 hac vita est: nec peccatum illius iudicare, nec
 de

Matth. 27. &
 Ibid. paulo
 inferius.

1. Ioan. 1. 7.

de illo desperare, sed p̄ illo orare debemus. Vnde Aug. de verbis Domini de impenitentia, q̄ est blasphemia in Sp. S. sic ait, ista impenitentia vel cor impenitens, q̄ diu quisq; in hac carne viuit, non potest iudicari. De nullo enim desperandum est, quamdiu ad p̄nitentiam patientia Dei adducit; Paganus est hodie: Iudæus infidelis est hodie: hereticus est hodie: schismaticus est hodie: quid si cras amplectatur catholicam fidem & sequatur catholicam veritatem? Quid si isti quos in quocūq; genere erroris notas, & tanquam desperatissimos damnas, antequam finiant istam vitam, agant p̄nitentiam, & inueniant veram requiē & vitam in futuro. Nolite ergo ante tempus iudicare quēpiam. Ex his ostēditur p̄ singulis peccatoribus in hac vita esse orandum, nec de aliquo esse diffidendum, quia conuerti p̄t dum in hac vita est: quia nō p̄t sciri de aliquo vtrum peccauerit ad mortem vel in spiritum S. nisi cum ab hac vita discesserit: nisi forte alicui per spiritum S. mirabiliter reuelatum fuerit: Ex prædictis aliquatenus capi potest quomodo accipiatur peccatum in spiritum S. scilicet inuidia gratiæ fraternitatē impenitenter oppugnans: quæ utiq; obstinatio esse videtur: & omnis impenitentis obstinatio atq; desperatio. Notandum vero est, quod non omnis qui non p̄nitet impenitens dici potest: quia impenitentia p̄prie obstinati est, vt quidē volunt etiā desperati.

Alia assignatio peccati in spiritum sanctum. D

Aug. li. i. 23. De hoc quoq; peccato in spiritum sanctum Ambrosius in li. de Sp. sancto differens, definitam assignationē tradit dicens. Cur dominus dixerit, qui blasphemauerit in filium hominis, remittetur ei: quæ autē blasphemauerit in Sp. sanctū neq; hic neq; in futuro remittetur ei, diligenter aduerte. Nunquid alia est offensio filii, alia S. sancti? Sicut vna dignitas, sic vna iniuria. Sed si quis corporis specie dece-

deceptus humani, remissi⁹ aliquid sentit de Christi carne q̄ dignum est, habet culpam, non est tamē exclusus à venia: Si quis vero sancti Sp. dignitatē, maiestatem & potestatem abneget sempiternam, & putet nō in spiritu Dei eiici demonia, sed in Beelzebub, non potest ibi esse exhortatio veniæ, ubi sacrilegii plenitudo est. Satis hic apertè explicatur qd sit peccatum in spiritum S. Quod illi Aug. descriptioni cōgruere videtur, qua illud peccatum dicitur esse inuidia gratiæ oppugnās fraternitatē. Qui n. post cognitionem veritatis sancti Spir. veritatem negat, eiusq; opera dicit esse Belzebub, potestati, bonitati & gratiæ Dei inuidere nō dubitatur. Non itaq; distinctio illa verborum sic accipienda est, quasi trium personarum diversę sunt offensæ: sed ibi peccatorum genera distincta sunt. Peccatum n. in patrē id intelligitur, quod fit p̄ infirmitatē, q̄a patri scriptura frequenter attribuit potentiam: Peccatum in filium, quod fit per ignorantiam, quia sapientia filio attribuitur. Tertium expositum est. Qui ergo peccat per infirmitatem vel per ignoratiam, facile veniam adipiscitur: sed non ille qui peccat in spiritum sanctum. Cum autem vna sit potentia, sapiētia, bonitas trium: quare patri potentia, filio sapientia, spiritui sancto bonitas sapius assignetur, superius dictum est.

DE POTENTIA PECCANDI: AN SIT

homini vel à diabolo vel à Deo.

DISTINCT. XLIV. A

POST p̄dicta consideratione dignum occurrit, *Vnde habet*
 vtrum peccandi potentia sit nobis à Deo, vel à *at ortum*
 nobis? Putant quidam potētiam rectè agēdi no- *potentia*
 bis esse à Deo, potentiam vero peccandi nō à Deo *peccandi.*
 sed à nobis, vel à diabolo esse: sicut mala voluntas
 non à Deo nobis est, sed à nobis, & à diabolo, bona
 aut à Deo t̄rum nobis est. Bonę nāq; voluntatis &
 cogi-